

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

25 maart 2005

ONTWERP VAN DECREET

**tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van
de ruimtelijke ordening en van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening,
gecoördineerd op 22 oktober 1996**

VERSLAG

**namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij
en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed
uitgebracht door mevrouw Stern Demeulenaere**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Patrick Lachaert.

Vaste leden:

de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heren Wim Van Dijk, Frans Wymeersch;

mevrouw Hilde Crevits, de heer Erik Matthijs, de dames Tinne Rombouts, Joke Schauvliege;

de heer Karlos Callens, mevrouw Stern Demeulenaere, de heer Patrick Lachaert;

de heren Jos Bex, Bart Martens, André Van Nieuwkerke.

Plaatsvervangers:

de dames Agnes Bruyninckx, Katleen Martens, de heer Felix Strackx, mevrouw Gerda Van Steenberge, de heer John Vrancken;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Trees Merckx-Van Goeij, de heren Frans Peeters, Jan Verfaillie;

de heer Jean-Marie Dedecker, mevrouw Dominique Guns, de heer Paul Wille;

de heren Herman Lauwers, Jacky Maes, Ludo Sannen.

Toegevoegde leden:

de heer Rudi Daems;

de heer Mark Demesmaeker.

Zie:

233 (2004-2005)

- Nr. 1: Ontwerp van decreet
- Nr. 2: Amendement

INHOUD

	Blz.
I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER	4
II. ALGEMENE BESPREKING.....	7
III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING.....	11
IV. EINDSTEMMING	11
TEKST AANGENOMEN DOOR DE COMMISSIE.....	12

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed behandelde op 24 maart 2004 het ontwerp van decreet tot wijziging van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening en van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996.

I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER

De heer Dirk Van Mechelen, Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, geeft toelichting bij het ontwerp van decreet. De minister stelt dat één van de krachtlijnen van het decreet van 18 mei 1999 het vergroten van de autonomie van gemeenten in het stedenbouwkundige vergunningenbeleid is. De decreetgever opteerde voor een systeem waarbij het bindend voorafgaand advies van de Vlaamse administratie verdwijnt als de gemeenten aan een aantal voorwaarden voldoen. Het gaat om verplichtingen die de decreetgever oplegde: een ruimtelijk structuurplan opmaken, een plannenregister en een vergunningenregister opstellen, een register van de onbebouwde percelen aanleggen en een stedenbouwkundige ambtenaar aanstellen. Het was de bedoeling dat alle gemeenten binnen vijf jaar na inwerkingtreding van het decreet, dus op 1 mei 2005, aan die verplichtingen zouden voldoen en dus allemaal zouden overgestapt zijn op het nieuwe systeem van behandeling van vergunningsaanvragen. De decreetgever had ook een dwangmiddel bepaald: de gemeente die niet klaar was, zou haar beslissingsbevoegdheid inzake vergunningsaanvragen, zelfs als die aan het voorafgaand bindend advies waren onderworpen, verliezen aan de bestendige deputatie.

Ook bij de bespreking van de beleidsnota heeft de minister al duidelijk gemaakt dat de vooropgestelde datum niet haalbaar is. Een decreetgevend initiatief met het oog op uitstel is toen aangekondigd. Dat was overigens in het regeerakkoord opgenomen.

De Vlaamse Regering heeft op 7 januari 2005 principieel een voorontwerp van wijzigingsdecreet goedgekeurd dat het uitstel regelt. In hetzelfde voorontwerp van decreet zijn ook oplossingen

voor een aantal andere vrij dringende problemen opgenomen. Het gaat om de opvolging van recente rechtspraak over een aantal onderwerpen: uniformiteit van stedenbouwkundige voorschriften in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen, recreatief medegebruik en de lijst met kwetsbare gebieden. Het is nuttig te vermelden dat werd teruggegrepen naar een voorstel van decreet en een bijhorend amendement, die op het einde van de vorige regeerperiode bij het Vlaams Parlement werden ingediend maar niet meer konden worden afgehandeld (*Parl. St.* Vl. Parl. 2003-04, nrs. 2179/1-3).

Het voorontwerp werd door de SERV, de MiNaraad en de Raad van State geadviseerd en werd door de Vlaamse Regering op 11 maart 2004 definitief goedgekeurd. Op dezelfde dag werd het ontwerp van decreet ingediend bij het Vlaamse Parlement.

De minister verwijst naar de uitgebreide memorie van toelichting bij het ontwerp van wijzigingsdecreet, maar wil toch een aantal aspecten samenvatten.

Artikel 1 van het ontwerp zegt dat het decreet een gewestaangelegenheid regelt.

Artikel 2 handelt over de uniformiteit van stedenbouwkundige voorschriften, in het bijzonder in gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. De wijziging is ingegeven door de stellingname van een auditeur bij de Raad van State naar aanleiding van ingestelde procedures inzake het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan voor de afbakening van het regionaalstedelijke gebied Aalst, dat door de Vlaamse Regering op 10 juli 2003 definitief werd vastgesteld. Alle schorsingsberoepen tegen dat plan zijn intussen door de Raad van State verworpen. De vernietigingsberoepen moeten wel nog behandeld worden. Eén van de auditoraatverslagen is belangwekkend. Het bevat de stelling dat het beginsel van de rechtszekerheid, gecombineerd met wat men begrijpt als de bedoeling van de decreetgever in 1999, de Vlaamse Regering verplicht om – voorafgaand aan de vaststelling van gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen – bij algemeen geldend besluit een catalogus van bestemmingsvoorschriften vast te stellen die in de ruimtelijke uitvoeringsplannen worden gebruikt. Daarbij wordt gerefereerd aan het koninklijk besluit van 28 december 1972 inzake de gewestplannen. Zolang er geen dergelijk besluit is, kan

de Vlaamse Regering volgens de bewuste stelling niet geldig ruimtelijke uitvoeringsplannen vaststellen. De auditeur stond met die mening niet alleen. Gelijkaardige overwegingen kwamen aan bod in bepaalde rechtsleer en in adviezen van de afdeling Wetgeving van de Raad van State.

Als die stellingname zou worden aanvaard, dan worden volgens de minister alle gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen die de Vlaamse Regering al vaststelde, met een wettigheidsgebrek opgezaald. Bovendien is het de vraag of die werkwijze wel overeenstemt met het planningssysteem dat de decreetgever in 1999 voor ogen had.

Het huidig decreetgevend initiatief met wijzigingen in het oorspronkelijke decreet maar ook verduidelijkingen in de toelichting, schept duidelijkheid. Er wordt gestreefd naar rechtszekerheid en naar uniformiteit in de voorschriften, maar niet door de vaststelling van een besluit dat analoog is met het KB van 28 december 1972. Op dit moment werkt de minister aan typevoorschriften voor de gewestelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen. Het is niet de bedoeling om altijd aan die voorschriften gebonden te zijn bij de opmaak van een plan en evenmin uit het oog te verliezen dat er ook gebiedsspecifiek kan optreden worden, bijvoorbeeld via aangepaste inrichtingsvoorschriften.

Artikel 3 gaat over de decretale lijst van kwetsbare gebieden voor het vergunningenbeleid inzake zonevreemde woningen. Het artikel wijzigt het gekende artikel 145bis dat de mogelijkheid tot verbouwen, herbouwen of uitbreiden van zonevreemde woningen bepaalt. Door recente rechtspraak van de hoven van beroep was er discussie mogelijk over de toepassing van de uitzonderingsregelingen voor zonevreemde woningen in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Het ontwerpdecreet en de memorie verduidelijken dat die gebieden volledig onder artikel 145bis vallen en dat het decretaal regime wel degelijk kan toegepast worden in landschappelijk waardevol agrarisch gebied. Dat is trouwens de voorbije jaren ook zo toegepast. De bewuste gebieden moeten voor het vergunningenbeleid inzake zonevreemde woningen dus niet gerekend worden tot de kwetsbare gebieden. De minister benadrukt dat de voorgestelde wijziging niet gerelateerd is aan een verruiming of inkrim-

ping van het begrip kwetsbare gebieden in het handhavingsbeleid.

Artikel 4 betreft de gewestplanbestemmingen en recreatief medegebruik. Een aantal arresten van de Raad van State hebben onzekerheid doen rijzen over de toelaatbaarheid van bepaalde vormen van recreatief medegebruik in gebieden die op zich niet voor recreatie bestemd zijn. Wie een strikte interpretatie hanteert van de gewestplanvoorschriften voor agrarisch gebied, bosgebied, industriegebied en dergelijke meer kan tot de conclusie komen dat elk ander ruimtegebruik dan respectievelijk landbouw, bosexploitatie, bedrijvigheid, enzovoort in die gebieden volledig uitgesloten is. In die zin zouden vormen van recreatief medegebruik, zoals een eenmalig popfestival in agrarisch gebied, een mountainbikewedstrijd, een eenmalige karting op de parking van een industriegebied en, in een erg strikte interpretatie, zelfs op zondag gaan wandelen over landbouwwegen, niet toegelaten zijn. Dit kan volgens de minister niet de bedoeling zijn. Met de voorgestelde decretale regeling wil de minister dan ook een statuut geven aan allerlei vormen van recreatief medegebruik, maar tegelijk ook grenzen stellen. De minister benadrukt dat zeker voor deze aspecten de memorie van toelichting heel belangrijk is. Daaruit blijkt heel duidelijk hoe, bij interpretatieproblemen, de nieuwe bepalingen moeten geïnterpreteerd worden. Het nieuwe artikel geeft de Vlaamse Regering de mogelijkheid om nadere regels met betrekking tot de toepassing van de nieuwe bepalingen vast te stellen.

Er komt dus een decretale basis voor het verlenen van vergunningen voor eenmalige muziek- en sportevenementen in bijvoorbeeld agrarisch gebied. Aan de regeling voor het recreatief medegebruik wordt ook een regeling gekoppeld voor werkzaamheden die gericht zijn op het behoud of het verhogen van de landschappelijke waarden en natuurwaarden. Die kunnen in alle gewestplanbestemmingen worden toegelaten, voorzover ze door hun beperkte impact de algemene bestemming niet in het gedrang brengen.

De artikelen 5 en 6 gaan volgens de minister over de essentie van het ontwerp van decreet, namelijk de uiterste datum voor de decretale verplichtingen waaraan de gemeenten moeten voldoen voor hun zogenaamde ontvoogding in het vergunningenbeleid. De memorie van toelichting bevat de stand van zaken per 1 december 2004. Ondertus-

sen is de situatie verbeterd, maar een decretale wijziging blijft noodzakelijk, ook al zijn er al heel wat inspanningen geleverd. Vandaag hebben 54 gemeenten een definitief goedgekeurd ruimtelijk structuurplan; 45 gemeenten hebben een ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan in de zin van het decreet. Dat betekent dat het document minstens al voorlopig vastgesteld is, en eventueel reeds in openbaar onderzoek is gegaan of zelfs klaarligt voor definitieve vaststelling door de gemeenteraad. Nog eens ongeveer 55 gemeenten hebben een voorontwerp, dat betekent een uitgewerkt of vrij uitgewerkt document dat al dan niet reeds aan een plenaire vergadering is voorgelegd. In totaal zijn dus ongeveer de helft van de 308 gemeenten vrij ver gevorderd met een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Van de andere helft blijken er toch ook vele gemeenten met de voorbereiding van hun structuurplan bezig te zijn. De minister deelt nog mee dat ondertussen de officiële enquêtering van de gemeentebesturen gestart is, zodat er binnen enkele weken meer cijfers beschikbaar zullen zijn.

De tweede voorwaarde handelt over de stedenbouwkundige ambtenaar. Op dit ogenblik beschikken 244 gemeenten over één of meerdere gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren. Het kunnen in de praktijk meer gemeenten zijn omdat er geen meldingsplicht over bestaat. Hoe dan ook, ongeveer vijf op zes gemeenten is dus in orde wat dit aspect betreft. De minister is ervan op de hoogte dat gemeenten die er nog niet in slaagden een ambtenaar aan te stellen, of die versterking willen, vaak moeilijk geschikte kandidaten vinden die aan de aanstellingseisen of diploma-voorwaarden voldoen. Met de tijd moet dit probleem opgelost geraken.

Tot op heden heeft de minister 34 gemeentelijke plannenregisters conform verklaard. De administratie heeft een 15-tal dossiers waarover op korte termijn een ontwerp van beslissing kan voorgelegd worden aan de minister. Daarnaast zijn de planologische ambtenaren bezig met de controle van 42 ontwerpregisters. Nog enkele tientallen ontwerpen zouden zijn ingediend. Er zijn ongeveer 100 dossiers, dus een op drie gemeenten is klaar wat deze voorwaarde betreft.

De vergunningenregisters blijken de grote flessenhals te zijn. Slechts twee gemeenten hebben een afgerond en gunstig geadviseerd vergunningenregister. Niettemin zijn veel gemeenten intensief bezig met

het register. Enkele tientallen gemeenten hebben het deel dat betrekking heeft op de verkavelingen afgewerkt, maar toch blijkt de invoering van de gegevens een omvangrijk werk te zijn. Hoe dan ook mogen die voorschriften volgens de minister niet verder versoepeld worden. Anno 2005 is een digitale databank met vergunningsgegevens in de gemeente een basisvoorwaarde voor een performant vergunningenbeleid.

Al 134 gemeenten hebben een register van onbebouwde percelen. Op die voorwaarde wordt dus duidelijk beter gescoord, maar er zijn ook maatregelen nodig om de actualisatie van de bewuste registers te garanderen.

Samengevat kan worden gesteld dat heden geen enkele gemeente aan de vijf vermelde voorwaarden voldoet: 7 gemeenten voldoen aan 4 voorwaarden; 25 gemeenten voldoen aan 3 voorwaarden; 115 gemeenten voldoen aan 2 voorwaarden; 126 gemeenten voldoen aan 1 voorwaarde; 35 gemeenten voldoen aan geen enkele voorwaarde. De komende weken zullen de planologische ambtenaren de desbetreffende gemeenten stimuleren om een extra inspanning te doen.

Dat zijn de 'absolute cijfers' waarover het Vlaamse niveau beschikt. De minister vond het nuttig om de gemeenten ook te ondervragen over de huidige stand van zaken wat de vijf voorwaarden betreft. Op 23 maart 2005 hadden 171 gemeenten geantwoord. De minister zal de commissie zo snel mogelijk de gegevens verstrekken. De meest recente gegevens worden ook systematisch bijgehouden op de website van de administratie (www.ruimtelijkeordening.be).

Het ontwerpdecreet geeft de gemeenten een uitstel van twee jaar voor het vervullen van de decretale verplichtingen. Uiteraard worden de gemeenten die voor deze limietdatum aan de voorwaarden voldoen, ontvoegd. Daarnaast zal het Vlaamse Gewest de gemeenten terzake blijvend ondersteunen. Gemeenten die tegen de nieuwe datum niet aan de voorwaarden voldoen, kunnen daarvan de gevolgen ondervinden: zo zullen in principe de na 1 oktober 2006 door de gemeenteraad voorlopig aanvaarde bijzondere plannen van aanleg die bovendien afwijken van het gewestplan, niet langer door het Vlaamse Gewest kunnen worden goedgekeurd.

De minister benadrukt dat deze decreetswijziging die de gemeenten een beperkt uitstel geeft en die de sanctieregeling die in werking zou treden op 1 mei 2005 schrapt, dringend moet worden goedgekeurd om een tijdige publicatie in het Belgisch Staatsblad te verzekeren. Om problemen te vermijden, verdient het de voorkeur te bepalen dat het decreet in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad. Nu bevat de tekst nog geen specifieke datum van inwerkingtreding, waardoor hij normaal 10 dagen na publicatie van kracht wordt.

II. ALGEMENE BESPREKING

Opmerkingen en vragen van de leden

De heer *Pieter Huybrechts* kan beamen dat dit ontwerp van decreet, dat de bijnaam ‘reparatiedecreet’ kreeg, een aantal absurditeiten en onrechtvaardigheden eigen aan het decreet van 18 mei 1999 rechtzet. Daarom zal de Vlaams-Belangfractie het ontwerp van decreet goedkeuren. Inmiddels heeft de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VMSG) gevraagd om een uitstel van 3 à 4 jaar in plaats van een uitstel tot 1 mei 2007. Wat is het standpunt van de minister daarover?

De heer *Rudi Daems* laat vooreerst opmerken dat een amendement van de meerderheid over oude verkavelingsakkoorden was aangekondigd. De heer *Patrick Lachaert* deelt mee dat voorlopig van een wijziging van de regeling voor oude verkavelingsakkoorden wordt afgezien. De meerderheidsfracties willen in de loop van de volgende maanden een voorstel van decreet opstellen waarin een aantal resterende knelpunten van het decreet ruimtelijke ordening worden aangepakt. De bedoeling is dat het decreet daarna enkele jaren ongewijzigd blijft, zoals ook door verschillende sprekers werd gevraagd bij de bespreking van de beleidsnota Ruimtelijke Ordening.

De heer *Rudi Daems* concludeert daaruit dat de decretale rust nog niet is teruggekeerd. Het lid stelt verder dat Groen! het niet eens kan zijn met een aantal onderdelen van het voorliggende ontwerp van decreet. Een aantal uitgangspunten zijn zeer verdienstelijk maar de versoepeling gaat het lid toch iets te ver.

De heer *Rudi Daems* acht de beslissing inzake de stedenbouwkundige voorschriften, de gedeeltelijke opheffing van artikel 39 van het decreet ruimtelijke ordening, op zich best verdedigbaar maar vindt ze niettemin zeer drastisch. Parallel aan deze decretale wijziging moet er volgens het lid een uitvoeringsbesluit komen dat voorziet in stamvoorschriften per bestemmingstype en per ruimtelijke zone. Ook de SERV en de MiNa-raad menen dat een dergelijk besluit samen met het decreet moet worden goedgekeurd.

Groen! betreurt bovendien de schrapping van landschappelijk waardevolle gebieden in de opsomming van ruimtelijke ‘kwetsbare’ gebieden in artikel 145bis, §1. De kans dat waardevolle landschappen verder worden aangetast, wordt daardoor groter. Deze wijziging maakt het immers mogelijk dat zonevreemde woningen in deze gebieden kunnen herbouwd, verbouwd of uitgebreid worden. Vroeger is altijd gepleit voor een planologische oplossing. Waarom kan dat spoor niet aangehouden worden? De spreker wijst op het advies van de MiNa-raad, die voorstelt om de definitie van ‘kwetsbaar’ te verruimen naar overstromingsgebieden – in het kader van het decreet integraal waterbeleid – en naar de speciale beschermingszones.

De fractie van het lid gaat principieel akkoord met het opschuiven van de limietdatum voor de gemeenten. De evolutie is trouwens gunstig. Maar de heer *Rudi Daems* betreurt dat de minister tegelijkertijd de ingebouwde sancties wegneemt en dat de zesde en zevende ontvoogdingsvoorwaarde – met name om voor zonevreemde woningen en bedrijven een planologische oplossing te vinden – nu wegvallen. Het lid vreest een terugkeer naar een meer individuele, vergunningsgerichte aanpak.

Volgens de spreker is de subsidiariteit voor de lokale besturen inzake ruimtelijke ordening iets te ver doorgedreven. De heer *Rudi Daems* beschouwt het voornemen van de minister om de bindende bepalingen van de gemeentelijke structuurplannen facultatief te maken als een aanwijzing dat niet alle gemeentebesturen de slagkracht of de politieke wil hebben om ernstig aan structuurplanning te werken.

Ook de SERV en de MiNa-raad betreuren bijna eensgezind het wegvallen van het sanctieme-

chanisme. Volgens het lid moet de reden voor deze maatregel worden gezocht in het feit dat de bestendige deputaties via de Vereniging van de Vlaamse Provincies hebben laten weten niet geïnteresseerd te zijn in het overnemen van de vergunningenbevoegdheid mocht het ooit zover komen. De heer Rudi Daems vindt het voorbarig om die ontvoogdingsregeling zonder meer te schrappen. Positieve stimuli zouden de provincies wel over de streep kunnen trekken. Het lid denkt er bijvoorbeeld aan om de middelen die nu naar de gemeenten gaan voor een stedenbouwkundig ambtenaar of voor de opmaak van een structuurplan aan te bieden aan de provincie. Maar er kan ook nagedacht worden over andere sanctiemechanismen: de middelen van het Gemeentefonds afhankelijk maken van de opstelling van een gemeentelijk structuurplan of de gemeenten de mogelijkheid tot afwijkende BPA's ontzeggen.

Het meest betreurenswaardige onderdeel van dit ontwerp van decreet is volgens de heer Daems de bepaling inzake het recreatief medegebruik of nevengebruik. Groen! onderschrijft op zich het principe van verweving – daartoe is in de vorige regeerperiode trouwens een aanzet gegeven – maar de interpretatieruimte is nu wel erg groot: alle werkzaamheden, vergunningsplichtig of niet, kunnen worden toegelaten in alle bestemmingsgebieden. Dat gaat voor het lid te ver en ook de SERV deelt die mening.

De spreker gaat in op het voorbeeld van motorcross-activiteiten in een agrarisch gebied. In de memorie van toelichting wordt overigens uitvoerig verwezen naar een arrest van de Raad van State over een milieuvergunning voor dergelijke activiteiten in een landschappelijk waardevol agrarisch gebied in Wijnegem.

De omzendbrief-Baldewijns over de advisering met betrekking tot de verenigbaarheid van “omlopen voor wedstrijden, test- en oefenritten met motorvoertuigen” (RO 99/01) was volgens het lid nog enigszins restrictief: maximum drie activiteiten per jaar, beperkte duur, beperkte impact op de omgeving, geen bouwvergunningsplichtige activiteiten en herstel van het terrein in oorspronkelijke toestand.

Daar blijft volgens het lid nu weinig van over. Het ontwerp van decreet bepaalt dat dergelijke activiteiten kunnen worden toegestaan “voor zover

ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen”. Voor tijdelijke bouwvergunningsplichtige activiteiten is er een bijkomende voorwaarde want het moet gaan om een “specifieke periode”. Voor milieuvergunningsplichtige activiteiten moet het gaan om activiteiten op “occasionele basis”. De spreker vraagt aan de minister wat precies bedoeld wordt met “realisatie” (van de algemene bestemming) en met “specifieke periode” en “occasionele basis”. Het lid beschouwt het ontbreken van een kader als een belangrijk punt van kritiek. Zowel de SERV als de MiNa-raad suggereren om dit artikel pas uit te voeren als er een uitvoeringsbesluit is.

De heer Rudi Daems merkt daarbij op dat volgens de Vlaamse milieuvergunningenreglementering (Vlarem) geen milieuvergunning moet worden aangevraagd wanneer op een bepaald terrein maar één of twee motorcrosswedstrijden per jaar georganiseerd worden. Het volstaat vooraf de wedstrijden te melden en rekening te houden met de afstandsregels. Het ontwerp van decreet zet volgens het lid de poort verder open voor een ruimtelijke ordening van afwijkingen en uitzonderingen.

De heer Rudi Daems herhaalt tot slot zijn vrees dat er nog niet onmiddellijk sprake zal zijn van decretale rust. Er is een nieuwe decreetswijziging aangekondigd en er volgen bovendien nog een hele reeks interpretatieve rondzendbrieven en uitvoeringsbesluiten. De adviezen van de SERV en de MiNa-raad worden in het ontwerp van decreet op enkele details na niet gevolgd. Het lid hoopt dat daar verandering in komt.

De heer *Bart Martens* stelt dat ook de sp.a de minister vraagt om snel een uitvoeringsbesluit uit te vaardigen dat op ondubbelzinnige wijze mogelijke misbruiken uitsluit van de bepalingen over recreatief medegebruik in artikel 4 van het ontwerp van decreet. De Vlaamse Regering moet dus het advies van de MiNa-raad volgen. Het lid is het wel niet eens met het standpunt van de heer Rudi Daems: de memorie van toelichting bevat reeds een lijst van activiteiten die op basis van de decretale bepaling worden uitgesloten, zoals bijvoorbeeld het organiseren van een popfestival of motorcross in natuurgebied. Het is dus niet zo dat plots alles kan worden toegestaan.

Verder geeft het ontwerp van decreet de gemeenten een uitstel van twee jaar en schrapt het de sancties voor gemeenten die niet voldoen aan de ontvoeringsvoorwaarden inzake het vergunningenbeleid. De heer Bart Martens begrijpt dat de provincies niet enthousiast zijn om in plaats van de gemeenten de stedenbouwkundige vergunningen toe te kennen. Bij de aangekondigde algemene herziening van het decreet moet daarom gezocht worden naar andere maatregelen om gemeenten ertoe aan te zetten hun verplichtingen na te komen. Ook op dit punt maant de heer Bart Martens de Vlaamse Regering ertoe aan om de adviezen van SERV en MiNa-raad ter harte te nemen.

Mevrouw *Joke Schauvliege* onthoudt uit de toelichting dat de minister de gemeenten beter zal ondersteunen en dat ook zal worden gezocht naar de oorzaken en knelpunten inzake het niet voldoen aan de voorwaarden. Sancties zijn een louter negatief instrument. Een van de sterke punten van dit ontwerp van decreet is dat het de mogelijkheid creëert om de gemeenten nu op een positieve manier te benaderen.

De heer *Karlos Callens* beaamt dat de gemeenten niet zonder meer gesanctioneerd mogen worden. Nadat het decreet was goedgekeurd, namen alle gemeenten contact op met een studiebureau voor het opstellen van een ontwerp van gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. De studiebureaus kunnen de toevloed van het werk echter niet aan. Meerdere gemeenten wachten al zeer lang op een ontwerp. Dat betekent echter niet dat de Vlaamse overheid moet nalaten om er bij de gemeenten op aan te dringen klaar te zijn voor mei 2007.

De heer *Patrick Lachaert* is ervan overtuigd dat alle gemeenten die de principiële beslissing genomen hebben om een structuurplan op te stellen en daarvoor een budget hebben vrijgemaakt, de opgelegde taak ook zullen volbrengen. Het probleem zit dus bij die gemeenten die nog geen enkele stap hebben gezet. Er moet onderzocht worden waarom ze geen initiatief nemen. Deze gemeenten moeten ook begeleid worden bij het uitvoeren van de taak.

Antwoord van de minister

Minister *Dirk Van Mechelen* besluit dat de algemene teneur van de discussie is dat iedereen dit ontwerp van decreet nodig acht. De minister begrijpt

dat niet iedereen even ver wil gaan en dat anderen verder willen gaan, maar het ontwerp streeft naar een gezond evenwicht.

Wat het opstellen van de zogenaamde stamboekvoorschriften betreft, stelt de minister dat in het begin van de vorige legislatuur, na overleg met de Vereniging voor Ruimte en Planning, die de planologen vertegenwoordigt, de afspraak werd gemaakt om op basis van de opgedane ervaring inzake stedenbouwkundige voorschriften na verloop van tijd een 'code van goede praktijk' op te stellen. In het nieuwe instrument van de ruimtelijke uitvoeringsplannen is immers meer maatwerk mogelijk dan in de gewestplannen. De bedoeling was wel om later tot een code van goede praktijk te komen. Na verloop van tijd bleek dat de bestemmingsvoorschriften soms van elkaar verschillen, maar dat de basis vaak gelijklopend is. Begin maart 2004 gaf de Vlaamse Regering de administratie de opdracht om op basis van de opgedane ervaring een methodiek voor het opstellen van stedenbouwkundige voorschriften uit te werken. Eerst worden de voorschriften geïnventariseerd, vervolgens worden ze juridisch en inhoudelijk gescreend. Een interkabinettenwerkgroep komt hiervoor regelmatig samen. Het is de bedoeling om nog in de loop van 2005 een niet-limitatieve lijst van stamboekvoorschriften over ruimtelijke uitvoeringsplannen uit te geven.

In het advies van de Raad van State werd gevraagd naar rechtszekerheid. De minister gaat ervan uit dat meer eenduidige voorschriften voor een meer constante rechtspraak zullen zorgen. Er moet echter worden vermeden dat voorschriften op het terrein zorgen voor een blokkering omdat ze niet toelaten om op veranderende situaties in te spelen, zoals gebeurd is met het koninklijk besluit van 28 december 1972. Dat is trouwens de reden waarom werd overgestapt van gewestplannen op ruimtelijke uitvoeringsplannen.

Artikel 3 van het ontwerp van decreet zet volgens de minister een anomalie recht. Toen de decreetgever artikel 145bis (ingevoegd bij decreet van 13 juli 2001) besprak, was hij er volgens de minister van overtuigd dat uitbreiden, verbouwen of herbouwen van zonevrije woningen in landschappelijk waardevol gebied moest kunnen. De ruimtelijke druk wordt daardoor niet verhoogd. Wel werd duidelijk gesteld dat wanneer een woning wordt herbouwd, ze haar oorspronkelijke verschijnings-

vorm moest behouden. Met de aanpassing van de lijst van ruimtelijk kwetsbare gebieden in artikel 145bis, §1, wil het ontwerp van decreet verwarring in de rechtspraak wegwerken. Zowel in het advies van de Raad van State als in de memorie van toelichting staat dat deze aanpassing niet gerelateerd is aan een beperking van de lijst van kwetsbare gebieden in artikel 146, dat over de handhaving gaat. In kwetsbare gebieden kunnen bouw misdrijven niet verjaren. Welke gebieden in het kader van de handhaving als kwetsbaar worden beschouwd, moet afzonderlijk worden benaderd.

De MiNa-raad suggereert om het begrip “kwetsbare gebieden” te verruimen naar overstromingsgebieden en speciale beschermingszones. De minister meent dat deze suggestie nu niet aan de orde is. Dit ontwerp van decreet valt onder de decreetgeving inzake ruimtelijke ordening en niet onder sectorale decreetgeving inzake natuurbehoud of integraal waterbeleid.

Wat het recreatief medegebruik betreft, laat de minister opmerken dat de circulaire-Baldewijns waarnaar de heer Daems verwijst door de Raad van State ongrondwettelijk is verklaard, daarom wordt die aangelegenheid nu decretaal geregeld. In §3 van het nieuwe artikel 145sexies staat dat de Vlaamse Regering nadere regels met betrekking tot de toepassing van dit artikel “kan” vaststellen. Het woord “kan” staat er volgens de minister enkel uit praktische overwegingen. Het artikel geeft rechtszekerheid voor die specifieke activiteiten, maar het woord “kan” geeft de minister een paar maanden respijt voor het opstellen van het uitvoeringsbesluit, dat er in ieder geval komt.

Volgens de minister tonen de geciteerde cijfers aan dat de gemeenten op de goede weg zijn. Wel zijn 35 gemeenten nauwelijks gestart met het voldoen aan de voorwaarden. Op het terrein zal actief met hen onderhandeld worden. Voor bemiddeling zal ook een beroep gedaan worden op de gouverneur en de bestendige deputatie, die bij uitstek geplaatst zijn om gemeenten te helpen. De administratie Ruimtelijke Ordening wil de gemeenten ook meer actief gaan coachen. De minister heeft begrip voor het standpunt van de VVSG maar meent dat de volgende twee jaar het grootste deel van de gemeenten aan de voorwaarden moet kunnen voldoen. Uitstel brengt trouwens ook afstel mee en de minister wil dat deze belangrijke opdracht afgewerkt wordt.

De minister verwacht dat ongeveer de helft van de gemeenten in 2005 klaar zullen zijn met hun gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Er zijn al 244 gemeentelijke stedenbouwkundige ambtenaren aangeduid en de ontwerpen van plannenregisters worden nu vlot ingediend. Het heikele punt blijft het vergunningenregister, dat de inzet van het nodige personeel vergt. Voor de minister is het in elk geval een prioriteit. De minister beweert niet dat alle gemeenten in het voorjaar van 2007 aan de voorwaarden zullen voldoen, maar vandaag wil hij formeel stellen dat het uitstel twee jaar bedraagt.

Wat betreft het wegvallen van het sanctioneeringsmechanisme voor de gemeenten die niet aan de voorwaarden voldoen, benadrukt minister Van Mechelen dat de belangrijkste sanctie blijft bestaan. Het decreet ruimtelijke ordening biedt steden en gemeenten de kans zelf hun beleid ruimtelijke ordening te voeren binnen een planologische context. Gemeenten die niet aan de voorwaarden voldoen, blijven onder de voogdij van de Vlaamse administratie. De minister vermoedt dat bepaalde kleine gemeenten daar bewust op aansturen. Daarom werd aan alle steden en gemeenten schriftelijk gevraagd op welk vlak de Vlaamse overheid hen kan helpen om aan de vijf voorwaarden te voldoen. De gemeenten die de enquête niet beantwoorden, zullen bezocht worden om de enquête ter plaatse in te vullen.

Het concept van het decreet van 18 mei 1999 blijft overeind. De Vlaamse Regering pleit voor subsidiariteit waarbij gewest, provincie, steden en gemeenten partners zijn om tot een goede ruimtelijke ordening te komen. Motiveren is belangrijker dan betuttelen en bestraffen. Enkel de gemeenten die zelf het belang inzien van het planningsproces zullen goed werk leveren. Plannen maken maakt de ruimtelijke ordening eenvoudiger en het vergunningenbeleid transparanter. Het laat de gemeenten ook toe de ruimtelijke ordening te sturen.

De minister laat verder opmerken dat besturen die geen enkel initiatief nemen hiervoor ook electoraal afgestraft kunnen worden bij de gemeenteraadsverkiezingen in 2006.

Er worden nu weliswaar enkele sanctiemaatregelen geschrapt, maar dat betekent niet dat niet verder

wordt gezocht naar een stok achter de deur. Het doorschuiven van de gemeentelijke vergunningen-bevoegdheid van de gemeente naar de provincie is volgens de minister trouwens niet realistisch maar eerder kafkaïaans. Nu moet gezocht worden naar geëigende instrumenten om een gemeente ertoe aan te zetten, en indien nodig te dwingen, haar verantwoordelijkheid te nemen. Die instrumenten kunnen worden omschreven bij de volgende, door de commissievoorzitter reeds aangekondigde decreetswijziging. Het voorliggende ontwerp regelt volgens de minister belangrijke aspecten, draagt bij tot de rechtszekerheid en biedt de kans om in de loop van de volgende maanden voort te werken aan een meer fundamentele oplossing en een verbetering van het partnerschap met de gemeenten.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING

Artikelen 1 tot 3

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 10 stemmen.

Artikel 4

Dit artikel wordt zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen.

Artikelen 5 en 6

Deze artikelen worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 10 stemmen.

Artikel 7 (nieuw)

Een amendement van de heer Patrick Lachaert, mevrouw Joke Schauvliege en de heren Jos Bex en Bart Martens strekt ertoe een nieuw artikel 7 toe te voegen, dat bepaalt dat het decreet in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.

De heer *Patrick Lachaert* stelt dat het nodig is te bepalen dat het decreet in werking treedt op de dag van de bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad. Nu bevat de tekst nog geen specifieke

datum van inwerkingtreding, waardoor hij normaal 10 dagen na publicatie van kracht wordt. Omdat de datum van 1 mei 2005 wordt gewijzigd, is een snelle publicatie en inwerkingtreding aangegeven.

Dit amendement wordt aangenomen met 10 stemmen.

IV. EINDSTEMMING

Het gewijzigde ontwerp van decreet wordt aangenomen met 10 stemmen.

De verslaggever,

Stern
DEMEULENAERE

De voorzitter,

Patrick
LACHAERT

**TEKST AANGENOMEN DOOR
DE COMMISSIE****Artikel 1**

Dit decreet regelt een gewestaangelegenheid.

Artikel 2

In artikel 39 van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, gewijzigd bij het decreet van 21 november 2003, worden §1, vierde lid, en §2 opgeheven.

Artikel 3

In artikel 145bis, §1, vierde lid, van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 13 juli 2001 en gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002, worden de woorden “agrarische gebieden met bijzondere waarde” geschrapt.

Artikel 4

In hoofdstuk V van titel IV van hetzelfde decreet, ingevoegd bij het decreet van 7 mei 2004, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het opschrift wordt vervangen door wat volgt:

“Hoofdstuk V. Bijzondere bepalingen inzake gewestplanbestemmingen”;

2° er wordt een artikel 145sexies toegevoegd, dat luidt als volgt:

“Artikel 145sexies

§1. In alle gebieden die op de gewestplannen zijn aangewezen, kunnen naast de werkzaamheden, handelingen en wijzigingen die gericht zijn op de realisatie van de bestemming ook werkzaamheden, handelingen en wijzigingen, activiteiten of inrichtingen worden toegestaan die gericht zijn op de instandhouding, de ontwikkeling en het herstel van de natuur en het natuurlijk milieu en van landschapswaarden, voorzover ze door hun beperkte impact de rea-

lisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen.

§2. In alle gebieden die op de gewestplannen zijn aangewezen, kunnen naast de werkzaamheden, handelingen en wijzigingen die gericht zijn op de realisatie van de bestemming ook werkzaamheden, handelingen en wijzigingen, activiteiten of inrichtingen worden toegestaan die gericht zijn op het sociaal-culturele of recreatieve medegebruik, voorzover ze door hun beperkte impact de realisatie van de algemene bestemming niet in het gedrang brengen.

Voor niet van stedenbouwkundige vergunningsplicht vrijgestelde werkzaamheden, handelingen of wijzigingen die verbonden zijn met occasionele of hoogdynamische sociaal-culturele of recreatieve activiteiten kan slechts een tijdelijke stedenbouwkundige vergunning worden afgeleverd, of een stedenbouwkundige vergunning met als voorwaarde dat de werkzaamheden, handelingen of wijzigingen in kwestie slechts gedurende een specifieke periode of op bepaalde momenten aanwezig kunnen zijn.

Sociaal-culturele of recreatieve activiteiten waarvan de inrichtingen onderworpen zijn aan de milieuvergunningsplicht kunnen hoe dan ook slechts op occasionele basis worden toegestaan.

§3. De Vlaamse Regering kan nadere regels met betrekking tot de toepassing van dit artikel vaststellen.”.

Artikel 5

In artikel 193, §3, van hetzelfde decreet, gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° het eerste lid wordt vervangen door wat volgt:

“Vóór het einde van het vijfde jaar na de inwerkingtreding van dit decreet stelt de Vlaamse Regering vast welke gemeenten niet voldoen aan de voorwaarden vermeld in §1. De Vlaamse Regering kan op grond van die vaststelling de nodige initiatieven nemen om te verzekeren dat die gemeenten binnen een termijn van zeven jaar na de inwerkingtreding van dit

decreet voldoen aan de voorwaarden vermeld in §1.”;

2° het tweede en het derde lid worden opgeheven.

Artikel 6

De tekst van artikel 14 van het decreet betreffende de ruimtelijke ordening, gecoördineerd op 22 oktober 1996, gewijzigd bij het decreet van 18 mei 1999 en het decreet van 21 november 2003, wordt vanaf het vierde lid vervangen door wat volgt:

“Wanneer een streek-, gewest- of algemeen plan bestaat, richt het bijzonder plan zich naar de aanwijzingen en bepalingen ervan, en vult ze aan. Het kan er desnoods van afwijken.

Een bijzonder plan van aanleg dat afwijkt van de voorschriften van het gewestplan kan ook worden goedgekeurd wanneer de gemeente beslist heeft tot het opmaken van een gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, zoals bedoeld in artikel 20, §1, van het decreet van 24 juli 1996 houdende de ruimtelijke planning of artikel 32, §1, van het decreet van 18 mei 1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening, op voorwaarde dat een ruimtelijke afweging gebeurt mede op basis van de principes van het ruimtelijk structuurplan Vlaanderen, en dat het bijzonder plan van aanleg voorlopig aangenomen werd voor 1 november 2006. Bijzondere plannen van aanleg die afwijken van het gewestplan en die voorlopig worden aangenomen na 1 november 2006, kunnen tot 1 mei 2008 slechts definitief aangenomen worden door de gemeenteraad indien de bepalingen ervan in overeenstemming zijn met een minstens voorlopig vastgesteld gemeentelijk ruimtelijk structuurplan. Na 1 mei 2008 kunnen geen afwijkende bijzondere plannen van aanleg meer definitief door de gemeenteraad aangenomen worden.

De goedkeuring van het bijzonder plan door de Vlaamse regering ontheft de gemeente van alle andere wettelijke formaliteiten inzake rooiplannen.”.

Artikel 7

Dit decreet treedt in werking op de dag van bekendmaking ervan in het Belgisch Staatsblad.
